

Povzetek revizijskega poročila *Sanacija starih bremen industrijskih odpadkov in nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov*

Računsko sodišče je revidiralo smotrnost poslovanja Ministrstva za okolje in prostor pri sanaciji odlagališč starih bremen industrijskih odpadkov in nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2008. Cilj revizije je bil podati mnenje o uspešnosti in učinkovitosti Ministrstva za okolje in prostor pri sanaciji odlagališč starih bremen industrijskih odpadkov in nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov.

Sanacija odlagališč starih bremen industrijskih odpadkov

Ministrstvo za okolje in prostor pri saniranju odlagališč starih bremen industrijskih odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2008 *ni bilo uspešno*, saj ni doseglo cilja, določenega v Resoluciji nacionalnega programa varstva okolja, ki predvideva izvedbo sanacij odlagališč starih bremen industrijskih odpadkov (Pesnica, Bohova, Studenci, Globovnik in Metava) najkasneje do konca leta 2008. Od petih lokacij starih bremen industrijskih odpadkov, za katere je bila predvidena sanacija, se je v obdobju, na katerega se nanaša revizija, izvajala samo sanacija odlagališča gudrona v Pesnici, na odlagališču Metava pa so se izvajale nekatere aktivnosti za ureditev odlagališča.

Ministrstvo za okolje in prostor pri saniranju odlagališč starih bremen industrijskih odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2008 *ni ravnalo učinkovito*, saj ni izvedlo aktivnosti, ki bi omogočile vzpostavitev popolnih evidenc o odlagališčih starih bremen industrijskih odpadkov ter aktivnosti, s katerimi bi naložilo znanim povzročiteljem obremenitve okolja pripravo in izvedbo sanacijskega programa za sanacijo odlagališč gudrona v Pesnici, Bohovi in Studencih. Za odlagališče Globovnik pa ni načrtovalo izvedbe sanacije odlagališča, in tudi ni zagotovilo sredstev za njeno izvedbo kljub subsidiarni odgovornosti države.

Pri sanaciji odlagališč je kljub znanim povzročiteljem čezmerne obremenitve okolja, ki bi morali financirati sanacijo odlagališč, Ministrstvo za okolje in prostor prevzelo obveznosti za izvedbo sanacije odlagališča Pesnica najmanj v znesku 5.091.233 evrov ter do konca leta 2008 že porabilo 1.978.669 evrov za financiranje izvedbe postopkov za sanacijo teh odlagališč. Poleg tega je do konca leta 2008 porabilo tudi 115.850 evrov za aktivnosti načrtovanja sanacije odlagališč gudrona v Pesnici, Bohovi in Studencih.

Ministrstvo za okolje in prostor na področju ravnanja z industrijskimi odpadki ni vzpostavilo takšnega sistema ravnanja z industrijskimi odpadki, ki bi preprečeval nastajanje novih bremen industrijskih odpadkov, saj v obdobju od leta 2004 do leta 2008 šestnajstim industrijskim odlagališčem od triindvajsetih Agencija Republike Slovenije za okolje še ni izdala ustreznih odločb, sedmim pa je potekla veljavnost konec leta 2007 oziroma konec leta 2008.

Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor v obdobju od leta 2004 do leta 2008 nad odlagališčema gudrona na Studencih in v Bohovi pri Mariboru ni izvajal nadzora, saj Ministrstvo za okolje in prostor ni upoštevalo podanega predloga za pripravo sanacijskega programa. Za odlagališče Globovnik pa Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor ni podal niti predloga za pripravo in izvedbo sanacijskega programa. Industrijska odlagališča, za katera ima Ministrstvo za okolje in prostor vzpostavljene evidence, so bila v obdobju od leta 2004 do leta 2008 predmet nadzora samo v letu 2004.

Sanacija nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov

Ministrstvo za okolje in prostor pri saniranju nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2008 *ni bilo uspešno*, saj ni izvajalo sanacij nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov, za katere je bilo subsidiarno odgovorno. V strateških dokumentih na področju varstva okolja niso določeni cilji in aktivnosti za reševanje problema nedovoljenega odlaganja gradbenih odpadkov, Ministrstvo za okolje in prostor pa ni izvajalo nikakršnih aktivnosti, ki bi vodile do izvedbe sanacij nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov.

Ministrstvo za okolje in prostor pri saniranju nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov v obdobju od leta 2004 do leta 2008 *ni ravnalo učinkovito*, saj ni načrtovalo aktivnosti za sanacijo nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov. Vzpostavilo tudi ni evidenc o nedovoljenih odlagališčih gradbenih odpadkov in ni pripravilo sanacijskih programov oziroma programov ukrepov za izvedbo sanacij nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov. Prav tako tudi ni zagotovilo sredstev in ni financiralo izvedbe sanacij nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov.

Ministrstvo za okolje in prostor ni pripravilo ustreznih pravnih podlag glede opredelitve obveznosti in pristojnosti pri urejanju nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov, kadar so odpadki mešani (komunalni in gradbeni), ko je subsidiarna odgovornost deljena med državo in občinami. Za izvedbo sanacije nedovoljenih odlagališč je treba ne glede na količino nedovoljeno odloženih odpadkov izdelati sanacijski program oziroma program ukrepov, kar lahko pri manjših količinah nedovoljeno odloženih odpadkov povzroči nesorazmerno visoke stroške sanacije nedovoljenih odlagališč. Država in občine se s sprejetjem sprememb Zakona o varstvu okolja v letu 2008 niso razbremenile subsidiarne odgovornosti za odpadke, odložene na zasebnih zemljiščih.

Ministrstvo za okolje in prostor na področju ravnanja z gradbenimi odpadki ni vzpostavilo takšnega sistema ravnanja z gradbenimi odpadki, ki bi preprečeval nastajanje nedovoljenih odlagališč gradbenih odpadkov. Zaradi nepreglednega in nenadzorovanega poročanja zbiralcev, predelovalcev in odstranjevalcev gradbenih odpadkov ni mogoče oceniti, ali je Ministrstvo za okolje in prostor s povečanjem števila predelovalcev gradbenih odpadkov povečalo tudi količine predelanih gradbenih odpadkov.

Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor ne opravlja zadostnega nadzora na področju nedovoljenega odlaganja gradbenih odpadkov, saj se inšpekcijski nadzori opravljajo zgolj na podlagi prijav in ne na podlagi letnih načrtov dela.

Računsko sodišče je za odpravo ugotovljenih nesmotnosti od Ministrstva za okolje in prostor zahtevalo izvedbo *popravljalnih ukrepov* v roku 90 dni ter podalo več *priporočil* za izboljšanje poslovanja pri ravnanju z industrijskimi in gradbenimi odpadki.

Ljubljana, 24. junija 2010